

Plan mot diskriminering och kränkande behandling, Östregårdskolan 2017/2018

Innehåll

Plan mot diskriminering och kränkande behandling, Östregårdskolan 2017/2018	1
Inledning.....	2
Bestämmelser som styr.....	3
Vad är diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?	3
Det främjande arbetet	5
Östregårdskolans arbete för att främja likabehandling och förebygga	5
diskriminering och kränkande behandling	5
Rutiner för akuta situationer.....	8
Delaktighet och förankring.....	8
Vår vision	9
Utvärdering av likabehandlingsplanen för läsåret 2016/2017.....	9
Utvärdering av årets plan	9
Bilaga 1: Värdegrund - förhållningssätt och bemötande på Östregårdskolan.....	10
Bilaga 2: Kamratstödjarverksamheten vid Östregårdskolan.....	12

Inledning

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn ska ha samma rättigheter. Alla barn har rätt att vistas på skolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier.

Bestämmelser i Skollagen (2010:800) och Diskrimineringslagen (2008:576) ställer krav på att varje verksamhet som omfattas av lagen bedriver ett målinriktat arbete för att främja barns lika rättigheter och möjligheter och för att förebygga trakasserier och kränkande behandling. Detta arbete ska återspeglas i en plan mot diskriminering, kränkande behandling och trakasserier som årligen skall upprättas i verksamheten. I planen ska framgå hur arbetet för att främja likabehandling genomförs, hur arbetet med att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling genomförs och rutiner för det åtgärdande arbetet.

Bestämmelser som styr

Arbetet med likabehandling mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier regleras i:

- Barnkonventionen
- Skollagen 6 kap (2010:800)
- Diskrimineringslagen (2008:567 ändrad 2014:958)

Enligt skollagen och diskrimineringslagen är all personal inom skolan som kommer i kontakt med barn skyldiga att arbeta målinriktat för att motverka, förebygga och förhindra att kränkande handlingar, diskriminering och trakasserier förekommer på skolan. Om detta ändå skulle inträffa ska omständigheterna utredas, dokumenteras och åtgärder föreslås för att förhindra att det upprepas.

Vad är diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?

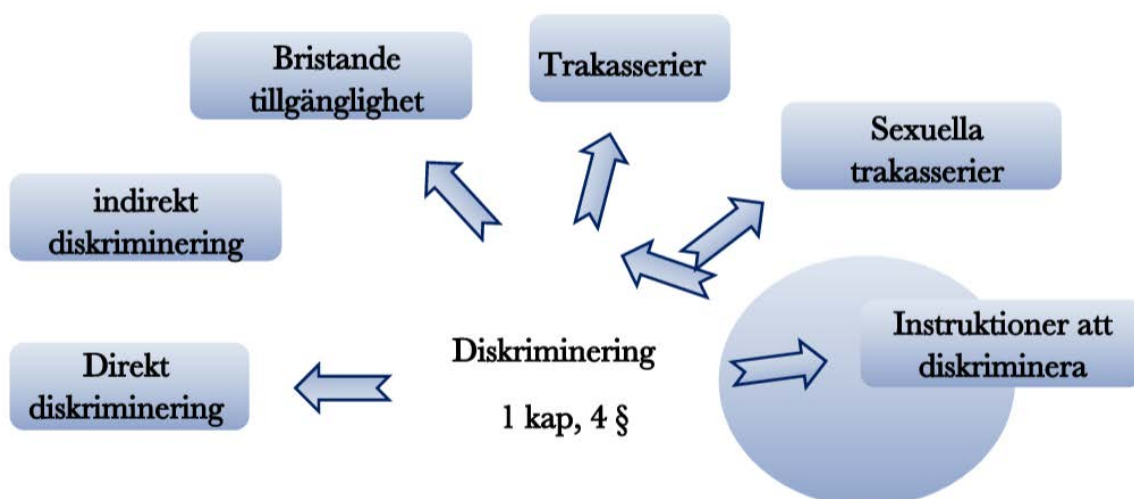
Diskriminering

Det finns sex former av diskriminering. Diskriminering är när *personalen* i skolan behandlar barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder. **Bristande tillgänglighet** är en grund för diskriminering sedan 1 januari 2015. Detta innebär att en person med funktionsvariation missgynnas genom att man inte har vidtagit skäliga åtgärder för tillgänglighet för att personen ifråga ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsvariation.

Diskriminering kan vara antingen **direkt eller indirekt**. Med direkt diskriminering menas att en

elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas indirekt diskriminering. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, ex anställd, att diskriminera någon annan.¹

Trakasserier

Två former av diskriminering är trakasserier och sexuella trakasserier. Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan vara att ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar, med koppling till diskrimineringsgrunderna. Det kan exempelvis handla om skällsord eller utfrysning. Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier kan vara att någon till exempel tafsar eller skickar bilder med sexuellt innehåll. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger och anspelningar eller jargong². Det är trakasserier även när ett barn kränks på grund av en förälders sexuella läggning, funktionsvariation med mera.

¹ www.do.se

² www.do.se

Kränkande behandling

Kränkande behandling är när personal eller barn kränker ett barns värdighet, men kränkningen har inte samband med någon diskrimineringsgrund. När man bedömer kränkande behandling mellan barn fäster man stor vikt vid barnets upplevelse. Enligt diskrimineringslagen och skollagen poängteras att man inte behöver ha som avsikt att kränka någon – det är hur eleven som blir utsatt uppfattar handlingen som avgör om det är en kränkning. Skolan har en skyldighet att utreda om barnet blivit kränkt.

Det främjande arbetet

Östregårdskolans främjande arbete utgår från lagen om kränkande behandling samt de sju diskrimineringsgrunderna enligt diskrimineringslagen.

Målet med skolans främjande arbete är att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all skolpersonal, där alla elever har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Syftet är att personal och elever både i ord och handling ska visa respekt för allas lika värde oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både på och utanför lektionstid och det är målinriktat³.

Östregårdskolans arbete för att främja likabehandling och förebygga

diskriminering och kränkande behandling

Främja Likabehandling oavsett ålder

Mål: Olika åldersblandade grupper ska ges tillfälle att arbeta tillsammans.

Insats:

- På friluftsdagar och olika temaarbeten arbetar eleverna i åldersintegrerade grupper.
- Åldersblandade grupper på fritidshemmet vid gemensam aktivitet en gång i månaden.
- Gemensamma raster.
- Fadderverksamhet.
- Skolans musiksamlingar.

Främja likabehandling oavsett kön eller könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck menas personer med en könsidentitet eller ett könsuttryck som hela tiden eller periodvis skiljer sig från könsnormen, exempelvis transvestiter eller intersexuella.

Mål: Skolan ska förebygga och förhindra könsdiskriminering. Skolan ska också förebygga och förhindra trakasserier som har samband med kön liksom sexuella trakasserier av elever.

Insats:

- Nolltolerans mot könsord och kränkande uttryck.
- Tillsammans, barn och vuxna, har vi en levande dialog som grundar sig i att alla ska

---

³ Skolverket

bli respekterade för den man är.

- Flickor och pojkar skall ges lika stort inflytande och talutrymme i det vardagliga arbetet.
- Flickor och pojkar ges lika villkor att utvecklas som människa – jämställdheten är synlig i såväl undervisning som i organisation.
- Flickor och pojkar har lika stort utrymme i undervisningen så att de får lika möjligheter att upptäcka, pröva och utveckla sin fulla potential.
- Vi verkar för att stärka elevernas identitet genom samtal i flick- och pojkgropper.
- Värdegrundsarbete ute i klasserna där förhållningssätt och bemötande diskuteras fortlöpande (se bilaga 1).

Främja likabehandling oavsett sexuell läggning.

Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till sina elever.

Det inkluderar rätten till likabehandling oavsett sexuell läggning. Med sexuell läggning menas: homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet.

Insats:

- En ökad förståelse för olika sexuella läggningar genom att pedagogerna undervisar om dessa.
- Olika är bra och alla är lika unika. I vårt värdegrundsarbete inkluderas allas lika värde och allas lika rättigheter oavsett sexuell läggning.
- All personal ska aktivt motverka negativt språkbruk av ord för sexuella läggningar.
- Vi bejakar olika familjebildningar.

Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan

trosuppfattning

Alla människor har en etnisk tillhörighet. Du kan också ha flera etniska tillhörigheter. Var och en har rätt att definiera sin egen tillhörighet. Alla har också rätt till sin religion eller annan trosuppfattning.

Mål: Skolan ska sträva efter att varje barn känner delaktighet i sin egen kultur och utvecklar känsla och respekt för andras kulturer. Alla elever ska ha samma rättigheter och möjligheter oavsett religion eller annan trosuppfattning.

Insats:

- Vi har nolltolerans mot rasistiska uttalanden.
- Pedagogerna strävar efter att i sin undervisning främja elevers lika rättigheter och värde, oavsett religion eller etnisk tillhörighet.
- När vi har barn, vårdnadshavare eller andra personer med annan etnisk bakgrund i våra barngrupper erbjuder vi dem att berätta om sin kultur och religion eller annan trosuppfattning.

Främja likabehandling oavsett funktionsförmåga

Funktionshinder kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella och påverka livet på olika sätt.

Mål: Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av funktionsnedsättning. Alla ska ha samma möjligheter och rättigheter.

Insats:

- Elever med funktionsnedsättning har rätt till extra anpassningar i undervisningen.
- Hänsyn tas vid klass – och gruppindelningar. Även vid planering av temaarbete, friluftsdagar och lektioner.
- Samtal individ och grupp för en ökad förståelse för andras funktionsnedsättningar.
- Strävar efter ett gott samarbete med övriga myndigheter och vårdnadshavare.

Främja likabehandling och motverka annan kränkande behandling

En kränkning är en handling som, utan att ha någon koppling till någon av diskrimineringsgrunderna, kränker ett barns värdighet

Mål:

Skolan ska arbeta aktivt för att minska antal kränkningar, såväl online som offline.

Insats:

- Tillsammans med eleverna görs en ytterligare plan mot diskriminering och kränkande behandling på elevnivå. Denna integreras i det regelbundna värdegrundsarbetet ute i klasserna. Denna plan ska finnas synligt i varje klassrum samt skickas hem till samtliga vårdnadshavare.
- På arbetslagsmöten avsätts tid kontinuerligt för reflektion och samtal kring frågor om grundläggande demokratiska värden.
- Skolans gemensamt fattade förhållningssätt (tidigare värdegrundsdocument) diskuteras och följs kontinuerligt upp i klasserna (se bilaga 1).
- Kamratstödjare (se bilaga 2).
- Rastvärdar.
- Främjande samtal i grupp och individuellt av elevcoacher och skolsköterska.
- Trygghetsvandring.
- Fadderverksamhet, temaarbete och musiksamlingar som skapar samanhållning mellan åldersgrupperna och som ger en ”vi-känsla”.
- Vi använder ett vårdat språk.
- Ett regelbundet arbete kring nätetik utifrån skolans handlingsplan om hur vi förebygger kränkningar på nätet.

*Det är ett gemensamt ansvar för all personal på skolan att
arbeta aktivt efter uppsatta mål för de olika diskrimineringsgrunderna.*

Samt att efter varje läsår utvärdera sitt arbete.

Rutiner för akuta situationer

All personal och alla elever ska utifrån denna plan veta vad som händer vid all form av kränkande behandling samt ha kännedom om rutinerna för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever eller personal. Personal som får kännedom om att ett barn eller en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldiga att anmäla det till rektorn.

1. Elevens klasslärare har samtal med den/de utsatta.
2. Klasslärare informerar elevcoach på elevhälsan som skyndsamt gör en anmälan om kränkande behandling. Anmälan lämnas till rektor som anmäler händelsen till huvudman.
3. Elevens/elevernas klasslärare, samt eventuellt elevcoach, har enskilt samtal med den/de som är berörda. Eleverna uppmanas att berätta hemma.
4. Ansvarig klasslärare informerar vårdnadshavare om händelsen och att anmälan om kränkande behandling upprättats. Syftet i samtalen med vårdnadshavare är att skapa en öppen atmosfär utan anklagelse. Det är ett gemensamt ansvar. Klasslärare avgör om personligt möte är att föredra eller om en telefonkontakt är tillräcklig.
5. Uppföljningssamtal med alla inblandade och lämpliga åtgärder vidtas.
6. Elevcoach och rektor slutför den tidigare inskickad anmälan med utredning och åtgärder.
7. Elevhälsoteamet informeras om problemet och åtgärder.

Delaktighet och förankring

Elevernas delaktighet

Elevråd och kamratstödjare är, tillsammans med personal, varje höst och vår delaktiga i trygghetsvandring med syfte att kartlägga skolmiljön både ute och inne.

Alla elever svarar årligen på en enkät utifrån elevernas trivsel och trygghet såväl online som offline. Genom Elevråd och klassråd diskuteras nuläge och ges förslag på förbättringar.

Skolsköterska och elevcoacher genomför regelbundet samtal, enskilt och i grupp, med fokus på trygghet och hälsa.

Barns och elevers delaktighet är reglerat i 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

Under våren 2018 arbetar eleverna med planen och med egna ord och bilder gör de en elevanpassad plan. Ansvarig för detta är elevhälsoteamet.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Föräldraföreningen informeras om resultatet av den årliga trivselenkäten. Vårdnadshavare informeras kontinuerligt av klasslärare om arbetet med trivsel, trygghet och nätetik. På föräldramöte informeras vårdnadshavare om planen och arbetet med nätetik, samt om den handlingsplan om nätetik som tagits fram och som läggs ut på hemsidan.

Personalens delaktighet

Elevhälsoteamet sammanställer och analyserar resultatet av trivselenkät och trygghetsvandring. Personalen delges resultaten från kartläggning utifrån detta. Arbetslagen arbetar med planen under arbetslagsmöten. Personalen ansvarar för arbetet kring nätetik med hjälp av elevhälsoteamet. Elevhälsoteamet ansvarar för att planen läggs ut på hemsidan samt

skickas till huvudman.

Vår vision

Östregårdskolans vision är densamma som gäller övergripande för skolorna i Växjö kommun. Såväl elever och personal ska känna trygghet, trivsel och gemenskap. Ingen person ska bli utsatt för kränkande eller diskriminerande behandling. Detta gäller såväl online som offline.

Utvärdering av likabehandlingsplanen för läsåret 2016/2017

Trygghetsvandring

Kartläggning av skolans inne- och utemiljö görs av representanter från alla klasser ihop med personal. Detta sammanställs sedan av elevhälsoteamet för att se vilka områden vi behöver arbeta vidare med.

Trivselenkät

Vi använder trivselenkäten som underlag för utvärdering kring tryggheten på skolan. En version för årskurs F-2 och en version för årskurs 3–6. Utvärdering och diskussion sker klassvis och därefter till skolans elevhälsoteam.

Resultat av utvärderingen

Utifrån trygghetsvandring och enkätundersökning så framgick det att trivseln är hög på skolan. Hos de äldre eleverna har det i någon klass framkommit att trivseln ofta hört ihop med att man har något att göra på rasterna. I stort sett alla hade någon att vara med på rasterna. Vad gäller tryggheten på skolan så visar svaren att de allra flesta är trygga. Några elever uppgav att det inte fanns någon de kunde be om hjälp. Detta har vi tagit till oss och arbetat vidare med. Sedan tidigare har omklädningsrummen på gymnastiken varit en otrygg plats och trots renovering och ökad vuxennärvaro så är resultaten fortfarande inte tillfredställande. 30% av eleverna upplever att det fungerar sådär eller dåligt. Tryggheten kring omklädningsrummen har haft hög prioritet.

När det kom till SMS och internet så fanns det vid denna undersökning inget oroväckande.

Eleverna kom själva med förslag till hur trivseln på skolan kunde bli bättre. Ta ansvar, säga förlåt, vara en bra kompis och se till att alla får vara med. De elever som svarade negativt på frågorna följdes upp och arbetades vidare med. Efter svaren som gavs följde ansvariga klasslärare upp i klasserna med lämpliga åtgärder och påvisade att det hade blivit bättre efter det.

Utvärdering av årets plan

Utvärderingen skall genomföras i slutet på vårterminen 2018 med hjälp av enkätundersökning och trygghetsvandring. Ansvarig klasslärare utvärderar hur man aktivt arbetat med de sju diskrimineringsgrunderna och med arbetet om nätetik. Elevhälsoteamet är ansvariga för att årets plan utvärderas och att ny plan för läsåret upprättas i september 2018.

Bilaga 1: Värdegrund - förhållningssätt och bemötande på Östregårdskolan

Förhållningssätt mellan elever

- Vi ser till att alla känner sig trygga och att vi hör ihop
- Vi visar varandra respekt och accepterar att vi är olika
- Vi står för det vi gör, säger förlåt och tröstar om vi gjort något dumt
- Vi bryr oss om, pratar med och lyssnar på varandra
- Vi motsätter oss all form av våld eller kränkningar
- Vi använder ett vårdat språk

Konsekvenser om elever bryter mot ovanstående förhållningssätt

- Vi reagerar på all form av våld eller kränkningar
- Den som gjort fel samtalar med en vuxen om varför man gör dumma saker och hur man kan ändra på detta
- Eleven ber om ursäkt
- Rektor och föräldrar kontaktas vid upprepade eller allvarliga händelser
- Möte hålls med personal, föräldrar och elever

Elevers förhållningssätt till personal

- Vi följer regler och passar tider
- Vi lyssnar och räcker upp handen när vi vill säga något
- Vi är vänliga, hjälpsamma och hälsar
- Vi använder ett vårdat språk.

Konsekvenser om elever bryter mot ovanstående förhållningssätt

- Eleven ska få tid att tänka igenom det man gjort. Funderar på hur/ vad man kunde ha gjort istället. En vuxen är ”bollplank”.
- Man kan få gå ifrån den aktivitet som inte fungerar
- Avstängning från exempelvis fotbollsplanen och uppehållsrummet
- Vara med och reparera, städa eller betala om man förstört eller skräpat ner

Förhållningssätt personal gentemot elever

- Vi sätter våra elever i centrum, visar engagemang och bemöter dem med respekt
- Vi fokuserar på det positiva och arbetar lösningsinriktat
- Vi tar ett gemensamt ansvar för att eleverna ska känna sig trygga och trivas i verksamheten
- Vi är positiva förebilder och använder ett vårdat språk

Konsekvenser

- Om en elev känner sig kränkt tar eleven kontakt med en vuxen
- Den vuxne har samtal med eleven och den vuxne var för sig. Samtalen dokumenteras och rektorn blir informerad
- Den vuxne som haft samtalet informerar vårdnadshavarna
- Rektor träffar den vuxne, eleven och vårdnadshavaren med förslag på lösning

Åtgärder för att hålla ovanstående dokument levande

- Problem som uppstår tar vi itu med direkt
- Kontinuerliga värdegrundsdiskussioner med varandra
- Utvärdering och trivselenkäter
- En årlig utvärdering av denna plan

Bilaga 2: Kamratstödjarverksamheten vid Östregårdskolan

Syfte med kamratstödjarverksamheten

- skapa en trygg skola med goda kamratrelationer

Organisation

o Två representanter från åk 1–6 samt förberedelseklassen.

- Representanterna väljs av sina klasskamrater och uppdraget är på ett läsår.
- På rasterna har kamratstödjare en reflexväst för att synliggöra sitt uppdrag och skapa trygghet.
- Möten äger rum varannan vecka.
- Innehåll på kamratstödjarträffarna
  1. Olika samarbetsövningar i form av lek eller rollspel
  2. Filmer om mobbning, online och offline
  3. Samtal kring språkbruk och förhållningssätt
  4. Värdegrundsövningar
  5. Massage mm
  6. Lekar genomförs av årskurs 5 med skolans femåringar under vårterminen

Kamratstödjarnas uppdrag

- Vara representant för sin klass i kamratstödjarverksamheten
- Vara en god kamrat och förebild genom att visa andra respekt och att följa skolans regler
- Vara ”extraögon” på rasterna och se till att ingen är ensam
- Hjälpa till att lösa konflikter genom att
  1. prata med sina kamrater
  2. ta hjälp av en vuxen
- Förebygga mobbing genom att skapa goda kamratrelationer som t.ex. ”bjuda in” till lek
- Vara extra insatt i Östregårdskolans värdegrund
- Vid varje träff välja ut en mening ur vår värdegrundsbroschyr som har koppling till innehållet i träffens aktivitet.
- Tillsammans med klasskamraterna diskutera ”dilemmafrågor” som tagits upp på träffarna. Klassläraren och kamratstödjarna ansvarar för genomförandet
- Redovisa och återkoppla protokollet/innehållet för klasskamraterna efter varje kamratstödjarträff. Kamratstödjarna och klasslärarna ansvarar för genomförandet